

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02
Rotel 020102

PROTOKOLL
2021-02-02 och
2021-03-31
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 132
Mål nr ÖÅ 1657-19

Sid 1 (7)

RÄTTEN

Hovrättsråden [redacted] referent, och [redacted]

FÖREDRAGANDE (2021-02-02)

Hovrättsfiskalen [redacted]

FÖREDRAGANDE (2021-03-31) OCH PROTOKOLLFÖRARE

Referenten

PARTER

Klagande och motpart

Rumänien genom Ministry of Public Finance
17 Apolodor Street
District 5
Bukarest
Rumänien

Ombud: Advokaten [redacted]
[redacted]
[redacted]

Klagande och motparter

1. Ioan Micula, 19570408-1677
Transilvania Str. Teatrului No 1-2
Box 306
3700 Oradea
Rumänien

2. S.C Multipack S.R.L
Draganesti, Pantasesti, no. 41
Bihor County, 417256
Rumänien

3. S.C European Food S.A
Samma adress

4. S.C Starmill S.R.L
Samma adress

Dok.Id 1674242

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 00

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

Ombud för 1–4: Advokaterna Jakob Ragnwaldh och Aron Skogman
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1171
11 87 Stockholm

5. Viorel Micula, 19570408-1578
Colinelor 48
3700 Dradea
Rumänien

Ombud: Advokater

SAKEN

Hinder mot verkställighet; nu fråga om avskrivning m.m.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts beslut 2019-01-23 i mål nr Ä 2550-17

Rumänien förpliktades genom skiljedom av Internationella centralorganet för biläggande av investeringstvister (ICSID) den 11 december 2013 att betala skadestånd till Ioan Micula, S.C European Food S.A, S.C Starmill S.R.L, S.C Multipack S.R.L och Viorel Micula (Micula m.fl.) med 376 433 229 rumänska lei (motsvarande drygt 900 miljoner kr) jämte ränta.

I beslut den 30 mars 2015 (1470/2015) fastställde EU-kommissionen (Kommissionen) att betalningar i enlighet med skiljedomen utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och att de är oförenliga med den inre marknaden. Kommissionen föreskrev också att Rumänien inte fick betala ut sådant statligt stöd och att Rumänien skulle återkräva det stöd som redan hade betalats ut. Vidare fastställde Kommissionen att Micula m.fl. var gemensamt ansvariga för återbetalningen av det stöd som de mottagit. Med anledning av Kommissionens beslut väckte Micula m.fl. talan vid EU-tribunalen och yrkade att tribunalen skulle ogiltigförklara beslutet. Den 18 juni 2019 meddelade EU-tribunalen dom varigenom tribunalen ogiltigförklarade Kommissionens beslut (dom i mål European Food m.fl.

mot Europeiska kommissionen, de förenade målen T-624/15, T-694/15 och T-704/15, EU:T:2019:423). Skälen var i korthet att tribunalen fann att en del av den aktuella ersättningen omfattade en period före det att Rumänien anslöt sig till EU och att Kommissionen i sitt beslut inte hade gjort någon åtskillnad mellan de belopp som skulle återkrävas för perioden före anslutningen och de belopp som hänförde sig till perioden därefter. Kommissionen har överklagat domen till EU-domstolen som ännu inte har avgjort målet slutligt (EU-domstolens mål C-638/19 P).

I augusti 2016 ansökte Micula m.fl. om verkställighet av skiljedomen i Sverige hos Kronofogdemyndigheten. I ärendet hos Kronofogdemyndigheten invände Rumänien bland annat att Kommissionens beslut utgjorde verkställighetshinder. Kronofogdemyndigheten biföll Rumäniens invändning och beslutade att verkställighet inte fick ske. Efter att Micula m.fl. överklagat Kronofogdemyndighetens beslut meddelade tingsrätten beslut i ärendet den 23 januari 2019. Tingsrätten avslog överklagandet och anförde bl.a. att så länge Kommissionens beslut var giltigt var det enligt lojalitetsplikten i artikel 4.3 i Fördraget om Europeiska unionen inte möjligt att tillåta den sökta verkställigheten. Genom tingsrättens beslutet förpliktades även Micula m.fl. att ersätta Rumänien för rättegångskostnader. Rumänien hade yrkat ersättning med totalt 302 729 euro. Tingsrätten bedömde att skälig ersättning inte översteg 90 000 euro inklusive mervärdesskatt.

Såväl Micula m.fl. som Rumänien har överklagat tingsrättens beslut.

Den 18 december 2019 uppgav Rumänien att full betalning hade erlagts till Micula m.fl. i enlighet med ICSID-domen. Rumänien angav att betalning hade skett med anledning av en dom meddelad den 21 oktober 2019 av Bukarests appellationsdomstol och en efterföljande ansökan om verkställighet samt åtgärder med anledning därav i Rumänien. Rumänien uppgav även att betalning till S.C European Food S.A. (European Food) fullgjorts genom kvittning. Micula m.fl. bekräftade därefter att betalningen skett, men uppgav att Rumänien inte hade erlagt full betalning till European Food. Parterna hemställde, med anledning av att kvittningens giltighet hade

ifrågasatts vid rumänsk domstol, att hovrätten skulle avvakta med vidare handläggning. Hovrätten förordnade den 23 april 2020 att målet skulle vila till dess att Rumäniens Högsta kassationsdomstol meddelat dom avseende frågan.

I yttrande den 25 augusti 2020 uppgav Rumänien att resterande betalning till European Food hade fullgjorts efter det att Högsta kassationsdomstolen förklarat att kvittningen var ogiltig. Hovrätten beslutade därefter att handläggningen av målet skulle återupptas. Betalningen har i huvudsak bekräftats av Micula m.fl., som dock uppgett att ett belopp motsvarande tre procent av det belopp som European Food har begärt verkställighet av ännu inte erlagts. Micula m.fl. har även uppgett att det pågår en rättsprocess samt två verkställighetsprocesser vid rumänska domstolar och myndigheter beträffande det återstående beloppet, men att European Food räknar med att betalning kommer att fullgöras av Rumänien.

Micula m.fl. har därefter uppgett att de återkallar ansökan om verkställighet och förklarat att de alltjämt vidhåller sina yrkanden i frågan om rättegångskostnader. Rumänien har inte haft någon invändning mot att målet skrivs av.

När det gäller frågan om rättegångskostnader har Micula m.fl. yrkat att hovrätten, med ändring av punkten två i tingsrättens beslut, ska befria Micula m.fl. från skyldigheten att solidariskt ersätta Rumänien för rättegångskostnader vid tingsrätten. Micula m.fl. har därtill i första hand yrkat att Rumänien ska förpliktas att ersätta samtliga av dem för deras rättegångskostnader vid tingsrätten. I andra hand har de yrkat att Rumänien ska förpliktas att ersätta European Food och Viorel Micula för deras rättegångskostnader i enlighet med yrkandena i tingsrätten. Micula m.fl. har även yrkat att Rumänien ska förpliktas ersätta dem för deras rättegångskostnader i hovrätten. Micula m.fl. har gjort gällande att eftersom Rumänien har fullgjort betalning föreligger särskilda skäl enligt 18 kap. 5 § rättegångsbalken för att de ska få ersättning för sina rättegångskostnader.

Rumänien har bestritt att det föreligger sådana särskilda omständigheter som innebär att Rumänien ska ersätta Micula m.fl. för deras rättegångskostnader. Rumänien har

yrkat att hovrätten fullt ut ska bifalla Rumäniens yrkande om ersättning för rättegångskostnader vid tingsrätten och att yrkandet av Micula m.fl. avseende ersättning för rättegångskostnader vid tingsrätten ska avvisas. Rumänien har även yrkat att hovrätten ska förplikta Micula m.fl. att ersätta Rumänien för deras rättegångskostnader i hovrätten.

Micula m.fl. har motsatt sig bifall till Rumäniens yrkande om full ersättning för rättegångskostnader i tingsrätten.

Parterna har yttrat sig över skäligheten av respektive parts kostnadsyrkanden. Inget belopp har vitsordats som skäligt i sig.

Efter föredragning fattar hovrätten följande

BESLUT (att meddelas 2021-04-29)

1. Med ändring av tingsrättens beslut i punkten 2 förordnar hovrätten att var och en av parterna ska stå sin rättegångskostnad i tingsrätten.
2. Hovrättens mål i övrigt skrivs av från vidare handläggning.
3. Var och en av parterna ska stå sin rättegångskostnad i hovrätten.

Skälen för beslutet

Micula m.fl. har uppgett att de återkallar sin ansökan om verkställighet och, som det får förstås, begärt att målet i hovrätten ska skrivas av från vidare handläggning samt yrkat ersättning för rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten. Rumänien har inte haft någon invändning mot att hovrätten skriver av målet. Vid sådana förhållanden ska hovrättens mål i huvudsaken skrivas av från vidare handläggning.

Beträffande rättegångskostnaderna instämmer hovrätten i tingsrättens bedömning att ärendet är av sådan karaktär att det finns anledning att tillämpa bestämmelserna i

18 kap. rättegångsbalken. Frågan som hovrätten har att ta ställning till är hur rättegångskostnaderna i tingsrätten och i hovrätten ska fördelas när ansökan om verkställighet har återkallats.

Enligt huvudregeln i 18 kap. 5 § andra stycket rättegångsbalken ska en part som återkallar sin talan ersätta motpartens rättegångskostnad, men undantag från huvudregeln kan göras om särskilda omständigheter ger anledning att bestämma ersättningsskyldigheten på annat sätt. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att en sådan särskild omständighet som avses i bestämmelsen kan vara att käranden i ett tvistemål återkallar sin talan på grund av att svaranden efter talans väckande fullgjort det anspråk som görs gällande i rättegången (se NJA II 1943 s. 231). Om återkallelsen i en högre rätt avser den talan i underinstansen som föranlett det överklagade avgörandet, bör i allmänhet även rättegångskostnaderna i den lägre instansen fördelas efter vad som följer av bestämmelsen (se NJA 2010 s 725). I detta sammanhang kan också nämnas bestämmelsen i 18 kap. 3 § andra stycket rättegångsbalken. Enligt den bestämmelsen kan domstolen förordna att vardera parten ska bära sin kostnad om den omständighet, varav utgången berodde, inte före rättegången var känd för den tappande parten och parten inte heller hade bort äga kännedom därom.

Eftersom Micula m.fl. har återkallat sin ansökan om verkställighet är således utgångspunkten enligt huvudregeln att de ska ersätta Rumänien för deras rättegångskostnader. Frågan är dock om det föreligger sådana särskilda omständigheter som innebär att det finns skäl att frånga huvudregeln och bestämma ersättningsskyldigheten på annat sätt.

Återkallelsen av verkställighetsansökan föranleddes av att Rumänien hade erlagt betalning motsvarande i princip hela det belopp som begäran om verkställighet avsåg. Detta är en sådan omständighet som i och för sig talar för att Rumänien, med avsteg från huvudregeln, ska ersätta Micula m.fl. för deras rättegångskostnader. Mot detta står dock att Kommissionen – före det att Micula m.fl. ansökte om verkställighet hos Kronofogdemyndigheten – i beslut den 30 mars 2015 hade fastställt att utbetalningar i enlighet med skiljedomen utgör otillåtet statligt stöd och bland annat förbjudit Rumänien att erlagga fortsatt betalning enligt skiljedomen. I enlighet med medlemsstaternas lojalitetsplikt såsom den följer av artikel 4.3 i EU-fördraget hade alltså

Rumänien en skyldighet att följa Kommissionens beslut. Så länge som ett sådant beslut gäller finns det således ett hinder för verkställighet. Det förhållandet att Micula m.fl., trots att de haft kännedom om Kommissionens beslut, valde att ansöka om verkställighet av skiljedomen i Sverige medför, enligt hovrättens mening, att det inte är rimligt att Micula m.fl. ska få ersättning för sina rättegångskostnader – i vart fall inte i den del de avser kostnader som uppkommit i tiden före Tribunalens dom. Samtidigt kan det också konstateras att Rumänien har erlagt i princip full betalning enligt skiljedomen och att det kan inte uteslutas att de sökta verkställighetsåtgärderna bidragit till att Micula m.fl. nu erhållit betalning. I detta sammanhang kan särskilt noteras att Rumänien under ärendets handläggning som skäl för hinder mot verkställighet – utöver Kommissionens beslut – även fört fram invändningar om kvittning.

De sammantagna omständigheterna är därför sådana att det föreligger särskilda skäl att frångå huvudregeln i 18 kap. 5 § rättegångsbalken och i stället förordna att var och en av parterna ska stå sin egen rättegångskostnad såväl i tingsrätten som i hovrätten.

Vid denna bedömning saknas det anledning att pröva om Micula m.fl. förstahandsyrkande avseende rättegångskostnader i tingsrätten ska avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga A
Överklagande senast 2021-05-20

Protokollet uppvisat/

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvillan förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se